

قیاس اقترانی

حد وسط؛ جزء مشترک میان دو مقدمه

اشکال قیاس اقترانی

- شکل اول: حد وسط در مقدمه اول، محمول و در دومی، موضوع
- شکل دوم: حد وسط در هر دو مقدمه، محمول
- شکل سوم: حد وسط در هر دو مقدمه، موضوع
- شکل چهارم: حد وسط در مقدمه اول، موضوع و در دومی، محمول

تعیین دامنه مصادیق

	موضوع:
هر الف + ب - است.	سور کلی = دامنه کلی؛ علامت +
بعضی الف - ب - است.	سور جزئی = دامنه جزئی؛ علامت +
	محمول:
هیچ الف + ب + نیست.	موجب = دامنه جزئی؛ علامت -
بعضی الف - ب + نیست.	سالبه = دامنه کلی؛ علامت +

نکته: اگر موضوع قضیه مفهومی جزئی بود، علامت آن همواره + است (یعنی قضایای شخصی، همواره موضوعی + دارند).

اعتبارسنجی و نتیجه گیری از قیاس اقترانی

- تکرار حد وسط؛ حد وسط به صورت لفظی و معنایی در هر دو مقدمه تکرار شده باشد. (برای جلوگیری از مغالطه عدم تکرار حد وسط)
- قانون کیفیت نتیجه: اگر یکی از مقدمات سالبه بود، نتیجه نیز سالبه خواهد شد.
- شرایط سه گانه معتبر بودن قیاس:
  - ۱- هر دو مقدمه سالبه نباشد.
  - ۲- علامت حد وسط در هر دو مقدمه منفی نباشد.
  - ۳- علامت موضوع یا محمول نتیجه اگر مثبت بود، در مقدمات نیز مثبت باشد.

نکته: اگر یک قیاس نتیجه درستی داشته باشد اما شرایط بالا را نداشته باشد، باز هم مغالطه است.